Eljárási határidők

Litvánia

1 Melyek a polgári ügyekben alkalmazott határidők típusai?

A polgári törvénykönyv (*Civilinis kodeksas*) általános és rövidebb határidőkről rendelkezik. A határidők kimenthető, elbirtoklási és jogvesztő határidők lehetnek.

2 Az 1971. június 3-i 1182/71/EGK, Euratom rendelet szerinti munkaszüneti napok listája

vasárnapok,
január 1., újév napja;
február 16.: a litván állam helyreállításának napja;
március 11.: Litvánia függetlenségének napja;
húsvétvasárnap és húsvéthétfő (a nyugati hagyomány alapján);
május 1.: a munka nemzetközi ünnepe;
május első vasárnapja: anyák napja;
június első vasárnapja: apák napja;
június 24.: szentiványéj, Szent Iván ünnepe;
július 6.: az államalapítás napja (Mindaugas király megkoronázása);
augusztus 15.: nagyboldogasszony napja;
november 1.: mindenszentek napja,
december 24.: szenteste,
december 25–26.: karácsony

3 Melyek a különböző polgári eljárásokban alkalmazott határidőkre vonatkozó általános szabályok?

A törvény, szerződés vagy bíróság által megállapított határidőket konkrét naptári napok megadásával, években, hónapokban, hetekben, napokban vagy órákban kell kifejezni.

A határidőt olyan esemény leírásával is ki lehet fejezni, amelynek elkerülhetetlenül meg kell történnie. A határidő kimenthető, elbirtoklási vagy jogvesztő lehet. Kimenthető az a határidő, amelyet lejárta esetén a bíróság meghosszabbíthat, feltéve, hogy a határidőt fontos okból mulasztották el. Elbirtoklási az a határidő, amelynek lejárta jogszerzést vagy kötelezettség létrejöttét (megszerzését) eredményezi. Jogvesztő az a határidő, amelynek lejárta jogvesztést vagy kötelezettség megszűnését eredményezi. A jogvesztő határidőt nem állíthatja vissza bíróság vagy választottbíróság.

Az általános elévülési idő tíz év.

A litván jogszabályok egyes követeléstípusok tekintetében ennél rövidebb elévülési időt állapítanak meg.

Rövidebb, egy hónapos elévülési idő vonatkozik a közbeszerzési eljárásokból származó követelésekre.

Rövidebb, három hónapos elévülési idő vonatkozik a jogi személyek testületeinek határozatait érvényteleníteni kívánó követelésekre.

Rövidebb, hat hónapos elévülési idő vonatkozik a következőkre:

mulasztás (bírság, késedelmi kamat) végrehajtásából származó igényekre;

értékesített dolog hibáival kapcsolatos igényekre.

Rövidebb, hat hónapos elévülési határidő alkalmazandó közlekedési vállalkozások és ügyfeleik közötti, Litvániában feladott küldeményekre vonatkozó jogviszonyból származó igényekre, míg egyéves határidő alkalmazandó a külföldön feladott küldeményekre.

Rövidebb, egyéves elévülési határidő alkalmazandó a biztosítási igényekre.

Rövidebb, hároméves elévülési idő vonatkozik a károkozással kapcsolatos igényekre, ideértve a termékek elégtelen minőségéből származó károkozással kapcsolatos igényeket is.

Rövidebb, ötéves elévülési idő alkalmazandó a kamatok és egyéb időszakos kifizetések érvényesítésével kapcsolatos igényekre.

10. Rövidebb elévülési idő vonatkozik az elvégzett munkák hibáiból származó követelésekre.

A rakomány, személyek és poggyászok szállításából eredő követelésekre a szállítás konkrét módjára vonatkozó törvénykönyvekben (törvényekben) meghatározott elévülési időt kell alkalmazni.

Az elévülési határidők, vagy az ilyen határidők számítására vonatkozó szabályok nem változtathatók meg a felek megállapodásával.

Nem vonatkozik elévülési határidő a következőkre:

1) a személyiségi jogok megsértéséből származó, nem vagyoni kártérítési igények, a törvényben meghatározott eseteket kivéve;

2) a betétes banknál vagy más hitelintézetnél tartott betétjének visszafizetésével kapcsolatos igények;

3) a büntető törvénykönyvben (*Baudžiamasis kodeksas*) meghatározott alábbi bűncselekményekből származó károkozással kapcsolatos igények:

1) népirtás (99. cikk);

2) személyekkel kapcsolatos olyan bánásmód, amelyet a nemzetközi jog tilt (100. cikk);

3) nemzetközi humanitárius jog védelme alatt álló személyek megölése (101. cikk);

4) polgári lakosság kitoloncolása vagy elszállítása (102. cikk);

5) nemzetközi humanitárius jog védelme alatt álló személyeknek testi sértés okozása, kínzása, vagy velük szemben embertelen bánásmód alkalmazása (103. cikk);

6) az ellenség fegyveres erőivel szemben a polgári lakosság vagy a hadifoglyok kényszerített felhasználása (105. cikk);

7) védett tárgyak elpusztítása vagy nemzeti kincsek kifosztása (106. cikk);

8) erőszak (110. cikk);

9) tiltott katonai műveletek (111. cikk);

10) tiltott hadműveleti módszer alkalmazása (112. cikk);

11) parancsnoki kötelezettségek hanyag teljesítése.

4) más jogszabályban meghatározott esetek és egyéb igények.
A polgári ügyek tárgyalására meghatározott határidők vonatkoznak. A bíróságnak törekednie kell arra, hogy a polgári ügy tárgyalása minél hamarabb kitűzhető legyen, illetve el kell kerülnie a késedelmet, és gondoskodnia kell arról, hogy az ügy egy tárgyaláson elbírálható legyen.
Jogszabály a polgári ügyek bizonyos kategóriájának tárgyalására eltérő határidőket állapíthat meg. Amennyiben az elsőfokú bíróság elmulasztja a polgári törvénykönyv által előírt eljárási cselekmény elvégzését, az adott cselekmény elvégzésében érdekelt fél a fellebbviteli bírósághoz előterjesztett fellebbezésében kérheti az eljárási cselekmény elvégzéséhez határidő kitűzését. A kérelmet az eljáró bíróságnál kell előterjeszteni, amelynek legkésőbb a kézhezvételt követő munkanapon döntenie kell annak elfogadásáról. Amennyiben a kérelem előterjesztésére okot adó eljárási cselekmény elvégzését elmulasztó bíróság a kérdéses eljárási cselekményt a kérelem kézhezvételétől számított hét munkanapon belül elvégzi, úgy kell tekinteni, hogy a kérelmet előterjesztő fél a kérelmét visszavonta. Egyébként a kérelmet a kézhezvételének napját követő hét munkanapon belül át kell tenni a fellebbviteli bírósághoz. Ezeket a kérelmeket általában írásbeli eljárás keretében bírálják el anélkül, hogy az elbírálás idejéről vagy helyéről a feleket értesítenék vagy őket idéznék. A kérelmet a fellebbviteli bíróság annak kézhezvételét követő hét munkanapon belül vizsgálja meg. A kérelmet meg kell vizsgálni, és annak alapján a döntést a fellebbviteli bíróság elnöke, a polgári kollégium elnöke vagy általuk kijelölt bíró hozza meg. Az elutasító végzés önálló fellebbezéssel nem támadható meg.

4 Amennyiben egy nyilatkozatot vagy eljárási cselekményt határidőn belül kell megtenni, mi a határidő kezdő időpontja?

A határidő azt a naptári napot vagy eseményt követő nap 0 óra 00 percétől kezdődik, amely a határidő kezdetére okot adott, kivéve ha külön törvény ettől eltérően rendelkezik.

5 A határidő kezdő időpontját érintheti vagy módosíthatja-e az okiratok továbbításának vagy kézbesítésének módja (végrehajtó vagy postai szolgáltatás útján történő személyes kézbesítés)?

A határidő utolsó napján éjfél előtt postára adott, táviratozott vagy egyéb kommunikációs eszközzel továbbadott valamennyi írásbeli kérelmet vagy értesítést úgy kell tekinteni, hogy azt határidőben előterjesztették (a polgári törvénykönyv 1.122. cikke).
A polgári perrendtartás (*Civilinio proceso kodeksas*) 123. cikkének (3)-(4) bekezdése alapján, amennyiben a periratot kézbesítő személy nem találja tartózkodási helyén vagy munkahelyén a címzettet, úgy az iratot a címzett bármely vele egy háztartásban élő felnőtt családtagjának (gyermekének (nevelt gyermekének), szüleinek (nevelőszüleinek), házastársának stb.) kell kézbesíteni, kivéve ha a családtagoknak az ügy kimenetele tekintetében ellenérdekük áll fenn, távollétükben pedig a munkahelynek kell kézbesíteni az iratot.
Amennyiben a periratot kézbesítő személy nem találja a jogi személy székhelyén vagy más általa meghatározott telephelyén a címzettet, a jogi személy kézbesítés helyén jelen lévő bármely alkalmazottjának kell kézbesíteni az iratot. Amennyiben a periratot nem a jelen paragrafusban meghatározott módon kézbesítik, azt a jogi személy irodájának címére kell megküldeni, és azt a postára adás napjától számított tíz napon belül kézbesítettnek kell tekinteni.

6 Ha a határidő számításának kezdete egy esemény bekövetkezéséhez kötődik, akkor a határidő számításakor figyelembe veszik-e az esemény bekövetkezésének napját?

A határidőt azt a napot követő nap 0 óra 00 perctől kell számítani, amelyen a határidő kezdetére okot adó esemény esett, kivéve ha külön törvény ettől eltérően rendelkezik. (A polgári perrendtartás 73. cikke.)

7 Ha a határidő napokban van kifejezve, akkor a feltüntetett napok száma naptári napokat vagy munkanapokat jelöl?

A határidőt naptári napok szerint kell számítani. Ez a határidő azt a naptári napot vagy eseményt követő nap 0 óra 00 percétől kezdődik, amely a határidő kezdetére okot adott, kivéve ha külön törvény ettől eltérően rendelkezik.

8 Ha a határidő hetekben, hónapokban vagy években van kifejezve?

Az években, hónapokban, hetekben vagy napokban kifejezett határidő azt a naptári napot vagy eseményt követő nap 0 óra 00 percétől kezdődik, amely a határidő kezdetére okot adott, kivéve ha külön törvény ettől eltérően rendelkezik.

9 Mikor jár le a hetekben, hónapokban vagy években kifejezett határidő?

A hetekben kifejezett határidő 24 óra 00 perckor jár le a határidő utolsó hetének azon napján, amely elnevezésénél fogva a kezdőnapnak megfelel. A hónapokban kifejezett határidő 24 óra 00 perckor jár le a határidő utolsó hónapjának azon napján, amely számánál fogva a kezdőnapnak megfelel. Az években kifejezett határidő 24 óra 00 perckor jár le a határidő utolsó évében a megfelelő hónap azon napján, amely számánál fogva a kezdőnapnak megfelel. Amennyiben az években vagy hónapokban kifejezett határidő olyan hónapban jár le, amelyben a kezdőnapnak megfelelő nap nem létezik, a határidő a hónap utolsó napján jár le.

10 Ha a határidő szombaton, vasárnap vagy állami ünnepnapon, illetve munkaszüneti napon jár le, meghosszabbodik-e a következő munkanapig?

A munkaszüneti napokat és pihenőnapokat (szombatokat és vasárnapokat) bele kell számítani a határidőbe. Amennyiben a határidő utolsó napja pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik, a határidő a következő munkanapon jár le.

11 Vannak olyan körülmények, amelyek fennállása esetén meghosszabbodnak a határidők? Milyen feltételek mellett lehet hivatkozni az ilyen meghosszabbodásra?

Az eljárási határidők elmulasztásának kimentése. Ha a törvényi vagy a bíróság által megállapított határidőt olyan okból mulasztja el a fél, amelyet a bíróság fontosnak ismer el, a fél kérheti az elmulasztott szóban forgó határidő kimentését. A bíróság a határidőt hivatalból meghosszabbíthatja, ha az ügy adatai alapján a határidőt fontos okból mulasztották el.
Az elmulasztott határidő kimentésére irányuló kérelmet ahhoz a bírósághoz kell előterjeszteni, amely előtt az eljárási cselekményt el kellett volna végezni. A kérelmet írásbeli eljárás keretében bírálják el. A kérelem előterjesztésével egyidejűleg pótolni kell azt az eljárási cselekményt (követelés előterjesztését, iratok benyújtását, egyéb eljárási cselekmény elvégzését), amelyre tekintettel a határidőt elmulasztották. Az elmulasztott határidő kimentésére irányuló kérelmet indokolni kell. A kérelemhez csatolni kell a kimentés szükségességét igazoló bizonyítékokat.
Az eljárási határidőt határozattal kell meghosszabbítani. Az elmulasztott eljárási határidő kimentésének elutasításáról indokolással ellátott határozatot kell hozni. Az elmulasztott eljárási határidő kimentésére irányuló kérelmet elutasító bírósági határozat ellen önálló fellebbezésnek van helye.

12 Melyek a fellebbezési határidők?

Az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalától számított 30 napon belül lehet a regionális bírósághoz előterjeszteni az ítélet elleni fellebbezést.
A regionális bíróság határozata önálló fellebbezéssel megtámadható:
a határozat meghozatalától számított 7 napon belül azokban az esetekben, amelyekben a fellebbezés alapjául szolgáló elsőfokú bírósági határozatot szóbeli eljárásban hozták;
a határozat hiteles másolatának kézbesítésétől számított 7 napon belül azokban az esetekben, amelyekben a fellebbezés alapjául szolgáló elsőfokú bírósági határozatot írásbeli eljárásban hozták.
A regionális bíróság ügy érdemében hozott ítélete ellen fellebbezésnek van helye, és külön fellebbezéssel támadhatók a regionális bíróság polgári perrendtartásban kifejezetten nevesített közbenső határozatai (például az eljárási határidő kimentése iránti kérelmet elutasító végzés (a polgári perrendtartás 78. cikkének (6) bekezdése), a perköltségről szóló végzés (a polgári perrendtartás 100. cikke), valamint a további eljárást elhárító végzés).

13 Módosíthatják-e a bíróságok a határidőket (különösen a személyes megjelenésre vonatkozó határidőket), vagy kitűzhetnek-e határnapot a megjelenésre?

A bírósági tárgyalást minden esetben folyamatosan kell lefolytatni, kivéve a tárgyalás elhalasztása esetén, amely öt munkanapnál nem lehet hosszabb. Halasztásnak meghosszabbított tárgyalás esetén az eljárás bíróság és felek érdekében való szüneteltetése, valamint a hiányzó bizonyítékok beszerzése miatt lehet helye annak érdekében, hogy az eljárás a lehető legrövidebb időn belül befejeződjön.
Amennyiben a bíróság elhalasztja a tárgyalást, egyidejűleg ki kell tűzni a következő tárgyalás időpontját, amelyről a feleket aláírt átvételi elismervény ellenében kell értesíteni. A tárgyalást elmulasztó személyeket és azokat, akiket az eljárás során vontak perbe, a polgári perrendtartás szerint kell értesíteni a követező tárgyalás napjáról.
A bírósági tárgyalás bizonyos esetekben felfüggeszthető. Ez a felfüggesztés azt jelenti, hogy az ügy érdemi eldöntése érdekében végzett valamennyi eljárási cselekményt határozatlan időre fel kell függeszteni. Az eljárást külön törvényben meghatározott olyan objektív okok fennállása esetén is fel lehet függeszteni, amelyek akadályozzák a polgári ügy tárgyalását, és amelyek nem tartoznak a felek vagy a bíróság mérlegelési jogkörébe, illetve olyan körülmények fennállása esetén is, amelyekről külön törvény nem rendelkezik, azonban akadályozzák az ügy érdemi elbírálását.
A bíróságnak az alábbi körülmények esetén fel kell függesztenie a tárgyalást:
természetes személy fél halála vagy jogi személy fél megszűnése esetén, amennyiben a per alapjául szolgáló jogviszonyban jogutódlásnak van helye; ha a fél elveszíti jogképességét, az eljárást az elhunyt természetes személy vagy megszűnt jogi személy jogutódjának megállapításáig vagy az öröklés hibáit okozó körülmények tisztázásáig fel kell függeszteni, vagy addig az időpontig, amíg kijelölik a jogképességét elvesztő természetes személy törvényes képviselőjét;
amennyiben adott ügyet egy másik ügy elintézéséig nem lehet elintézni, a polgári, büntető vagy közigazgatási eljárás tárgyát képező ügyet a bíróság döntésének, ítéletének, végzésének vagy határozatának jogerőre emelkedéséig, vagy pedig a közigazgatási eljárásban hozott végzés elutasításáig fel kell függeszteni;
amennyiben az alperessel szembeni tulajdonjogi igény érvényesítésével kapcsolatos eljárás során kiderül, hogy a tulajdonjogi igény kielégítéséhez büntetőeljárás lefolytatása szükséges, a büntetőeljárás tárgyalásáig vagy a tulajdonjogi korlátozás feloldásáig az eljárást fel kell függeszteni; egyéb körülményekről külön jogszabály rendelkezik.

14 Ha tartózkodási helyére tekintettel a fél hivatkozhatna a határidő meghosszabbodására, és az őt érintő cselekményről olyan helyen értesítik, ahol a tartózkodási hellyel rendelkező személyek nem hivatkozhatnak az ilyen meghosszabbodásra, ez a személy elveszíti-e az ilyen határidőre való hivatkozás jogát?

Tárgytalan.

15 Melyek a határidők elmulasztásának következményei?

Amennyiben a határidő a kereset benyújtása előtt jár le, a keresetet el kell utasítani.
Amennyiben a bíróság megállapítása szerint a határidőt fontos okból mulasztották el, a megsértett jog igazolásának, és a határidő meghosszabbításának van helye.
A polgári törvénykönyv IV. könyvében meghatározott rendelkezések szerint kell elbírálni azokat a tulajdonjogi ügyeket, amelyek olyan tulajdon helyreállításával kapcsolatosak, amelyre vonatkozóan a határidő már lejárt.
Valamely eljárási cselekmény elvégzésére irányuló jogosultság a törvény vagy a bíróság által megállapított határidő lejártával szűnik meg. A határidő lejártát követően előterjesztett valamennyi beadványt vissza kell utasítani. Az eljárási kötelezettség elvégzésére megállapított határidő elmulasztása nem jelenti azt, hogy a kötelezett szabadult a kötelezettség alól.

16 A határidő lejárta esetén milyen jogorvoslati eszközök állnak a mulasztó fél rendelkezésére?

Ha a határidőt fontos okból mulasztották el és még nem telt el három hónap a bíróság ítéletének meghozatalától, a bíróság a kérelmező kérelmére meghosszabbíthatja a szóban forgó határidőt. A fellebbezés előterjesztésére megállapított határidő meghosszabbításának akkor van helye, ha a bíróság megítélése szerint a határidőt fontos okból mulasztották el. Az elmulasztott fellebbezési határidő kimentésére irányuló kérelmet elutasító bírósági határozat ellen önálló fellebbezésnek van helye. Amennyiben a fellebbviteli bíróság helyt ad ennek az önálló fellebbezésnek és a fellebbezésre megszabott határidőt meghosszabbítja, a fellebbviteli bíróság polgári kollégiumának elnöke a fellebbezést az ügy irataival együtt továbbítja a fellebbviteli bíróság tanácsának, vagy az elsőfokú bíróság elé utalja a fellebbezés elfogadhatóságának tárgyában való döntéshozatalt. Amennyiben e feltételek fennállása esetén az ügy iratait továbbítják a fellebbviteli bíróság tanácsának, a fellebbviteli bíróság köteles a fellebbezés elfogadását követő három munkanapon belül megküldeni a feleknek a fellebbezés iratait. Amennyiben az ítélet megtámadására és a fellebbezésre való válaszadásra megszabott határidő lejárt, az elsőfokú bíróság hét napon belül megküldi az ügy iratait a fellebbviteli bíróságnak, és értesíti a feleket. Amennyiben az ügyet továbbítják a fellebbviteli bírósághoz, és az megállapítja, hogy a fellebbezés előterjesztésére megszabott határidőt elmulasztották, a bíróság hivatalból (*ex officio*) meghosszabbíthatja a határidőt, ha az ügy irataiból egyértelműen kiderül, hogy a határidő elmulasztására fontos okból került sor, vagy a bíróság felhívja a felet, hogy a fellebbezési határidő elmulasztásának kimentésére irányuló kérelmét terjessze elő (a polgári perrendtartás 307. cikkének (2)-(3) bekezdése, 338. és 78. cikke). A kérelmező elmulasztott határidő kimentésére irányuló kérelmét elutasító bírósági határozat ellen önálló fellebbezésnek van helye (a polgári perrendtartás 78. cikkének (6) bekezdése).

Utolsó frissítés: 21/10/2019

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.